

חפץ חיים | הלכות לשון הרע כלל ה'

סעיף ג'

עוד אשאלך, אחי, על דבר פתוי היצר, שדבר זה איננו בכלל לשון הרע, שתבחן בעצמך, אם יתנדע אליך בברור, שאחד פרסם עליך לאנשים שאינך חכם (וכיוצא בזה בשאר שלילת המעלות), כמה מהתפרעומוות היה לך עליו עבור זה, והיית חושב עליו לאמר: מה סימני שטות ראה עלי? אין זה כי אם רע לב ובעל לשון הרע, שרצונו רק לגנות חברו ולהשפילו, וכשאפתה עושה כן לחברך שבכמה עניינים הוא טוב יותר ממך לה' ולבריות אין זה נחשב בעיניך לעון כלל, ראה את הענין הגדול שיש בזה, ובאמת כשתדקדק בו, תמצא בזה הענין מחלקי אסור לשון הרע הרבה יותר מחלקים אחרים. אחד מחמת המספר, והוא, כי בשאר עניינים שהוא מספר על חברו, שעבר איזה אסור, הן בבין אדם למקום או בבין אדם לחברו, מצוי מאד כמה פעמים שהוא מכוון רק לקנאת האמת, ואף שאין זה מועיל לדינא, וכנ"ל בכלל ד' סעיף ב' ובכלל זה סעיף א', על כל פנים מחשבתו לא הייתה לרעה, מה שאין כן בזה, שפונתו רק לגנות לחברו ולהשפילו והיא מדה רעה מאד, כמו שכתוב בשערי תשובה לרבונו יונה. עוד זאת מצד המקבל, כי בשאר ענייני לשון הרע הנ"ל לא יתקבלו תכף דבריו, ובנדאי יהיו הרבה מהשומעים שישבוהו: כל זמן שאין אנו רואים בעינינו, לא נאמין, ובנדאי מה שספרת, אף אם אמת הוא, מסתמא היה איזה סבה שהביאו לזה, כי כפשוטו אי אפשר להאמין עליו, ואם יתברר אחר כך שהוא שקר, יהיה המספר עבור זה לבוז ולקלון בעיני כל, מפני שהוציא שם רע על חברו, אבל בזה, אם ישפיל את חברו ויפרסמו לשוטה ולפתי לעין כל, ועל ידי זה יעשהו לבוז ולקלון בעיני אנשי העיר, מצוי מאד, בעונותינו הרבים, שאף אחד מהשומעים לא יעמד נגדו לומר: המעט דברך וחוס על כבוד ישראל, למה אפתה צריך לבזותו כל כך? וכאלו לא עשה המספר שום עולה בזה, ועל המספר הזה נאמר (משלי ל, כ): "אכלה ומחיתה פיה ואמרה לא פעלתי און" *.

הגה"ה: ואם מכוון בזה להשקיט המריבה, כגון, שהוא רואה לראובן, שיש לו שנאה על שמעון על איזה דבר שעשה לו, או שדבר נגדו, (ז) מתר לו לומר לראובן, שלא נתכון בכל זה להתריס נגדו, רק סבת שטותו גרמה לזה כדי להקל בזה השנאה שבלבו, ומצוה נמי איבא.

(ז) מותר לו לומר. וראיה לזה ממה שאמרו חז"ל מותר לספר לשון הרע על בעלי המחלוקת אם על ידי זה תושקט המריבה כמו שמבואר לקמן בכלל ח' ע"ש. (באר מים חיים)